

## Jaarverslag 2017



Door: Betty Stam ([bstam@koepeladviesradensociaaldomein.nl](mailto:bstam@koepeladviesradensociaaldomein.nl))

Datum: 21 maart 2018

*De activiteiten van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein worden mede mogelijk gemaakt door het Ministerie van VWS*

**Koepel Adviesraden Sociaal Domein**

Postbus 169, 3500 AD Utrecht | T 06-23 41 40 48 | [secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl](mailto:secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl)

KvK nummer 24432298 | Bank NL83RABO0104172681 | [www.koepeladviesradensociaaldomein.nl](http://www.koepeladviesradensociaaldomein.nl)

**Inhoudsopgave:**

Inleiding	3
De activiteiten en de resultaten in 2017	5
1. Programmalijn: Binden en verbinden	5
Ledendagen	6
ALV's	7
Digitale community-Forum	7
2. Programmalijn: Versterken participatie en burgerschap	9
Blogs	9
Discussie LinkedIn	10
Ladekast 2.0	10
Dossiers en informatiebrieven	10
Nieuwsflitsen	11
Servicecentrum en vraagbaak	11
3. Programmalijn: stimuleren vernieuwing participatie en burgerschap	12
Onafhankelijke Clientondersteuning	12
Omgevingswet	12
Ervaringsdeskundigheid	12
Geweld in afhankelijkheidsrelaties	13
Diverse overige thema's	13
Ontwikkelagenda volwaardig meedoen/kwaliteit burgerparticipatie	14
Belangenbehartiging	15
4. Interne organisatie / Wie is wie in 2017	16
De leden	16
Bestuur	16
Bureau	16
Bestuursvergaderingen	18
Externe contacten	18
Financiële administratie en accountant	19
5. Overige en ontwikkelagenda	20
a. Samenwerking partners	21
b. Samenwerking met Aandacht voor Iedereen	21
c. Wat doen we voor de Ontwikkelagenda van het ministerie?	21
d. Project Ervaringsdeskundigheid (EV)	22
e. Project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)	22
6. Vooruitblik 2018	23
7. Uitspraken leden Koepel 2017	25
8. Bijlagen	26

## Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag 2017. Dit is het inhoudelijk verantwoordingsdocument vanuit het bestuur naar de adviesraden die lid zijn van onze vereniging. Dit document dient tevens als bespreekdocument voor het Ministerie van VWS, de medefinancier van onze organisatie. Met dit jaarverslag geven wij u een beeld van de uitgevoerde activiteiten en gerealiseerde doelen in 2017.

De belangrijkste highlights vindt u hieronder in een overzicht. Verderop in dit document worden ze uitgebreider beschreven.



### Highlights Koepel Adviesraden Sociaal Domein 2017

- De Koepel heeft ca. 250 leden (ca. 65% van de Nederlandse gemeenten anno 2017);
- De Koepel verbindt ruim 2500 vrijwilligers aan zich via de adviesraden die lid zijn;
- Bezoek website: circa 19.000 web sessies, 75.000 paginabezoeken door ca. 10.750 bezoekers met een gemiddeld bezoekduur van ongeveer 3,5 minuten
- 7 nieuwsbrieven, 19 nieuwsflitsen, ca. 450 tweets, 1100 leden in de LinkedIn groep met ca. 140 discussies;
- Beantwoording van ca. 90 vragen van ca. 75 leden;
- Lancering online community; [het forum van de Koepel](#);
- Project Ervaringsdeskundigheid met [5 mooie video's](#);
- Project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties ([GIA](#));
- Onderzoek onder leden i.s.m. met Movisie: [Monitor 2017](#);
- Vernieuwd Handboek voor leden;
- Brief naar nieuwe minister en staatssecretaris VWS over OCO
- Up to date ladekast
- 2 succesvolle ALV's en Hannie van Leeuwenlezing met Eric Dannenberg
- Aanwezigheid van bestuursleden bij 8 regionale activiteiten van adviesraden en Avi
- 5 x ledenbijeenkomsten in het land in aanwezigheid van bestuursleden

Het bestuur van de Koepel heeft grote waardering voor de enorme inzet, betrokkenheid en deskundigheid van alle vrijwilligers die actief zijn binnen de adviesraden. Het bestuur en het bureau hebben zich ingezet om de raden in 2017 optimaal te ondersteunen. In het meerjarenplan dat in 2017 door de ALV is vastgesteld, laten we zien dat we deze inzet de komende jaren zeker voortzetten. Het meerjarenplan laat zien dat het bestuur zich realiseert dat adviesraden op het lokale speelveld een grote en uitdagende rol hebben te vervullen en dat dit alleen kan wanneer leden van adviesraden op voldoende ondersteuning kunnen rekenen. De Koepel wil een bijdrage leveren aan deze ondersteuning.

Ons bereiken ook signalen van Adviesraden met daarin een belangrijke stem van ondersteuners vanuit het gemeentelijk apparaat (ambtenaar). Zij geven aan dat zij geen meerwaarde zien in een lidmaatschap van de Koepel. Zij hebben immers alle kennis "in huis". Als Koepel vinden wij dit jammer omdat juist in de informatievoorziening en ondersteuning vanuit de Koepel het cliënt- inwonerperspectief en daarmee de leefwereld van inwoners leidend is.

Het bestuur dankt een ieder voor de inzet, de loyaliteit en het vertrouwen.  
Namens het gehele bureau en bestuur,

Bert Holman

*Voorzitter bestuur van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein  
Leiden, april 2018*

## De activiteiten en de resultaten in 2017

In het 2 jarig activiteitenplan 2016-2017 van de Koepel worden per programmaliijn de activiteiten genoemd. Het bureau van de Koepel voert deze activiteiten uit voor haar leden in een periode van 2 jaar onder de verantwoordelijkheid van het bestuur. In de overzichten zijn de gerealiseerde resultaten per programmaliijn voor het jaar 2017 opgenomen.

### 1. Programmaliijn: Binden en verbinden

De leden van de Koepel vinden het van groot belang dat de vereniging de leden faciliteert in het verbinden en het ontmoeten van andere leden. Hiervoor worden regelmatig bijeenkomsten in het hele land georganiseerd.

Activiteit	Doel	2017 resultaat
<b>1.1 faciliteren fysieke ontmoeting leden</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 4 ledendagen per jaar</li> <li>• 2 ALV's per jaar</li> <li>• 1 Hannie van Leeuwenlezing</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er zijn 5 ledenbijeenkomsten geweest in 2017</li> <li>• Er zijn 2 ALV's geweest in 2017 (11 mei en 5 oktober 2017)</li> <li>• Er is 1 HvL geweest op 5 oktober 2017</li> <li>• Leden van het bestuur hebben bijeenkomsten/voorzitters-overleggen van adviesraden in hun regio bijgewoond</li> </ul>
<b>1.2 digitale infrastructuur versterken</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Digitaal platform, digitale werkkamer, voorbeeldmateriaal</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De nieuwe website is in juni 2017 online gezet</li> <li>• De online community: het forum is gelanceerd in oktober 2017</li> </ul>

#### **Ledendagen voorjaar**

In het voorjaar van 2017 vinden de ledenbijeenkomsten plaats in: Almere, Utrecht en Bergen op Zoom

De volgende onderwerpen worden besproken:

- De landelijke ontwikkelingen;
- Drie belangrijke projecten in 2017: 1. De nieuwe digitale community; het forum, 2. project Ervaringsdeskundigheid en 3. project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties;
- Monitor Movisie i.o.v. de Koepel: voorlopige resultaten onderzoek onder leden;
- Wat gebeurt er bij de Adviesraden in het land.

De Adviesraden hebben vooral vragen over:

- Positie en rol van de adviesraad: rechtsvorm - relatie met gemeente - bevoegdheden - rol opvatting m.b.t. bereiken en input van achterban/inwoners-representativiteit van de adviesraad – contacten met gemeenteraad.

Drie Projecten van de Koepel in 2017 worden toegelicht. Deze worden verderop in het document beschreven; zie pagina 7 en pagina 22 van dit verslag.

### ***Ledendagen najaar***

De ledenbijeenkomsten in het najaar van 2017 vinden plaats in Tilburg en Utrecht. De bijeenkomst in Hoogeveen wordt wegens onvoldoende aanmeldingen afgezegd.

Thema: " Koers van de Koepel 2017-2021"

De volgende onderwerpen worden besproken:

- Financiering en uitbouw dienstverlening voor de komende jaren (2018-2021).
- Aanvraag subsidie na 2017 bij VWS en andere ministeries.
- Voorwaarde VWS: hogere contributiebijdrage adviesraden. Voorstel contributie van € 150 naar € 500 per 1 januari 2018. Gemeenten zijn hiervoor verantwoordelijk. Bestuur steunt adviesraden richting gemeenten.

Toekomstplannen Koepel

- Uitbouw van de digitale community.
- Uitbreiding rol/taak bestuursleden in eigen regio: vergroten verbinding tussen leden onderling en met het bestuur van de Koepel.
- Doorontwikkeling en uitbreiding bureau.
- Explicietere profileren en positioneren van de Koepel.

Adviesraden delen de volgende aandachtspunten en signalen [voorjaar](#) en [najaar](#) 2017.

Bestuursleden en directeur zijn aanwezig bij regionale bijeenkomsten/overleggen in het land.

- 10 oktober 2017 (Ronnie Dekkers)
- 18 oktober 2017 (Domien Bolmers)
- 24 oktober 2017 (Petra v.d. Horst)
- 27 oktober 2017 (Ronnie Dekkers)
- 2 november 2017 (Marijan Keijzer)
- 6 november 2017 (Domien Bolmers)
- 8 november 2017 (Bert Holman en Martijn da Costa)
- Inspiratiebijeenkomst Avi Noord op 16 november 2017 (Bert Holman en Marijan Keijzer)

## **ALV**

De Koepel organiseert traditioneel 2 ALV's per jaar. In de voorjaars ALV stellen de leden de jaarstukken zoals het inhoudelijk jaarverslag en de jaarrekening van het voorgaande jaar vast. Tijdens de ALV op 11 mei neemt het bestuur afscheid van 3 bestuursleden en treden 4 nieuwe bestuursleden toe.

In het najaar van 2016 geven leden de Koepel opdracht om een onderzoek uit te voeren onder de leden naar de wijze waarop en de mate waarin leden worden gefaciliteerd en hun visie op de toekomst. Dit in het licht van het opnieuw bepalen van de hoogte van de contributie voor de Koepel. Movisie voert begin 2017 dit onderzoek uit onder de leden van de Koepel. De resultaten worden gepresenteerd tijdens de ALV op 11 mei 2017.

Op 5 oktober wordt De Hannie van Leeuwenlezing "**Wat is de meerwaarde van adviesraden sociaal domein en welke rol moeten zij nemen?**" uitgesproken door de heer Erik Dannenberg, voorzitter van Divosa. De lezing vindt plaats bij ZonMw in Den Haag en wordt druk bezocht door ca. 100 deelnemers.

-  [Presentatie HvL Danneberg2017.pdf](#)
-  [Samenvatting betoog Erik Dannenberg](#)
- videoregistratie <https://youtu.be/cUCYdueVYvI>

## **Community: digitale portal/ [forum van de Koepel](#)**

De beeldspraak van het centrale netwerkplein als symbool voor verbinden in de video Ruimte voor raden "met samenwerken bereiken we meer" is de basis voor het nieuwe digitale platform van de Koepel. Evenals op het netwerkplein, staan actief deelnemen en eigen regie op het platform centraal. Het forum is de centrale ontmoetingsplaats om met elkaar in gesprek te gaan en te blijven, vragen te stellen, geïnspireerd te worden, oplossingen te bedenken en vooral kennis te delen. Hier zijn raden met elkaar in gesprek over actuele thema's, over contacten met achterban en gemeente, over allerlei onderwerpen uit het sociaal domein. Daarnaast gaan zij met elkaar in gesprek over de rol en positie en het functioneren van de adviesraden. De focus van de Koepel ligt op het versterken van de dienstverlening aan de leden met praktisch en compact materiaal waardoor zij gemakkelijker de enorme hoeveelheid informatie kunnen filteren voor hun adviesraad. De informatievoorziening vanuit de Koepel wordt door de leden erg op prijs gesteld vanwege kwaliteit, inhoud en actualiteit.

Bij de ontwikkeling en totstandkoming van de portal is een testpanel betrokken bestaande uit diverse adviesraadsleden uit het land. In oktober 2017 wordt de portal gelanceerd.

Adviesraadsleden worden aangespoord om individueel lid te worden van het forum. Het forum moet een levendige en toekomstbestendige community worden waar leden eigenaarschap voelen en graag vanuit een betrokken houding hun bijdrage willen leveren.

In het najaar van 2017 wordt extra financiering toegekend door VWS voor het professioneel lanceren en aanjagen van het forum. Dit project loopt door t/m maart 2018.



Met de feestdagengroet in december, de allerlaatste berichtgeving per post, roept de Koepel de adviesraadsleden nogmaals op om zich aan te melden bij het forum.



*Het papieren tijdperk ligt definitief achter ons. Welkom op het **FORUM** van de Koepel.*

In 2017 zette de Koepel sterk in op het bouwen van een digitale vereniging. Een belangrijke mijlpaal was het lanceren van het forum, dé plek voor leden van de Koepel om vragen te stellen, kennis en ervaring te delen en inspiratie op te doen.

Het forum helpt leden van adviesraden bij hun taken en verlaagt de werkdruk. Meld u aan op [www.koepeladviesradensociaaldomein.nl](http://www.koepeladviesradensociaaldomein.nl)

*Wij hopen u te ontmoeten op het forum en wensen u een **inspirerend 2018!***





## 2. Programmalijn: Versterken participatie en burgerschap

De leden waarderen de informatievoorziening vanuit de Koepel. Het bureau streeft er naar om de informatievoorziening voor de leden zoveel mogelijk te 'filteren' op relevantie voor adviesraden. Hierdoor wordt de hoeveelheid informatie waar adviesraden mee te maken hebben, enigszins gestroomlijnd. De leden waarderen dit zeer.

Activiteit	Doel	2017 resultaat
<b>2.1 digitale infrastructuur inzetten voor de leden</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 50 discussies LinkedIn en Social media per jaar</li> <li>• 10 weblogs per jaar</li> <li>• 10 polls per jaar</li> <li>• 12 nieuwsbrieven per jaar</li> <li>• 24 nieuwsflitsen per jaar</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Discussies: ca. 120 discussies op LinkedIn en ruim 500 tweets</li> <li>• Weblogs: 29 x in 2017</li> <li>• Polls: 5 x in 2017</li> <li>• Nieuwsbrieven: 8 x</li> <li>• Nieuwsflitsen: 19 x (zie bijlage)</li> </ul>
<b>2.2 versterking participatie en advisering voor de leden</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Helpdesk met spreekuur, 100 vragen per jaar</li> <li>• Juridische advisering Stimulansz, 12 vragen per jaar</li> <li>• Geactualiseerde PR map, bijgewerkt handboek,</li> <li>• basiscursus startende leden</li> <li>• Handreiking advisering</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ca. 75 leden wenden zich tot de Koepel met diverse vragen.</li> <li>• Ca. 30 vragen over functioneren en organisatie adviesraden. Ca. 20 juridische vragen bijvoorbeeld verordeningen, klachten, informatieplicht, integriteitsbeleid.</li> <li>• Ca. 40 inhoudelijke vragen, bijvoorbeeld blijverslening, onafhankelijke cliëntondersteuning, VN verdrag, verkiezingen.</li> <li>• Het geactualiseerde handboek is gereed en wordt begin 2017 aangeboden aan leden.</li> <li>• Starterscursus: verkenning financiering; geen resultaat in 2017</li> <li>• Nieuwe updates Handreiking advisering met actuele thema's en vragen ter ondersteuning van de advisering van adviesraden aan gemeenten</li> </ul>

**Blogs in 2017:** [zie bijlage](#)

In 2017 worden ca. 30 blogs geschreven over de meest uiteenlopende onderwerpen.

Jan Raes, Voorzitter overleg Adviesraden Sociaal Domein zuid Limburg schrijft een interessant artikel over De onmogelijke spagaat in de burgerparticipatie: ["is de participatiemaatschappij een mythe of een kans"?](#)

### **Discussie LinkedIn**

Het platform LinkedIn wordt vooral gebruikt voor het delen van informatie met leden over actuele onderwerpen. Dit kunnen onderwerpen zijn die worden gepubliceerd in bijvoorbeeld nieuwsbrieven van Binnenlands Bestuur, Zorg en welzijn, Sociaal Bestek etc. Belangrijke items en informatie van landelijke organisaties en kennisinstituten, die van belang zijn voor adviesraden, worden zoveel mogelijk gepubliceerd op de LinkedIn groep van de Koepel en op Wmo professionals. Uitgangspunt is dat adviesraden door kennis te nemen van deze LinkedIn items worden gestimuleerd en geïnspireerd om hiermee ook in hun eigen gemeente aan de slag te gaan, vragen te stellen en eventueel ongevraagd advies uit te brengen.

### **Starterskit E-learning t.b.v. nieuwe leden van adviesraden**

Er vinden veel wisselingen in de adviesraden plaats. Leden hebben hun maximale zittingsduur bereikt en t.g.v. de vorming van nieuwe, brede, raden worden nieuwe leden aangesteld.

Deze nieuwe leden hebben de behoefte aan basisinformatie over de hervorming van het sociaal domein, en om zich het werken in een adviesraad eigen te maken. De Koepel wil deze leden graag faciliteren. In 2016 is een concept plan Starterskit voor nieuwe adviesraadsleden opgesteld. In 2016 is er geen financiële ruimte om deze starterskit te realiseren. Verzoeken voor financiële middelen in 2017 worden helaas niet gehonoreerd.

### **Ladekast 2.0 [link naar ladekast](#)**

Met het oog op integraliteit in het sociaal domein en het verstrekken van informatie over onderwerpen die het brede sociale domein betreffen, wordt de ladekast regelmatig aangevuld met nieuwe en actuele documenten. In verband met de actualiteit van de documenten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van links naar de oorspronkelijke bron. De ladekast biedt de mogelijkheid van een zoekfunctie en een trefwoordenregister. Er vindt maandelijks een update plaats.

### **Dossiers en informatiebrieven 2017**

De Koepel investeert ook dit jaar weer in het uitbrengen van dossiers en informatiebrieven over actuele thema's ter ondersteuning van de leden. Doel van deze informatie is om inhoudelijke kennis en verdieping aan te bieden aan de leden. Daarnaast geven we aanbevelingen mee over hetgeen de adviesraad kan ondernemen, welke vragen te stellen aan de gemeenten en waarover eventueel (ongevraagd) te adviseren. In 2017 zijn, naast updates van bestaande documenten, de volgende nieuwe dossiers en informatiebrieven uitgekomen:

- [Informatiebrief: Gemeenteraadsverkiezingen 21 maart 2018](#)
- [Informatiebrief: Personen met verward gedrag \(juli 2017\)](#)
- [Informatiebrief: Omgevingswet en Omgevingsvisie \(aug. 2017\)](#)
- [Informatiebrief: Passend Onderwijs \(juli 2017\)](#)

- [Informatiebrief](#): overzicht Juridische vragen 2 (augustus 2017)
- Update van 15 actuele thema's uitgewerkt op één A4 i.s.m. Movisie: Wat kunnen Adviesraden met dit thema richting gemeente?
- Updates bestaande informatiebrieven en dossiers

Als partner in het programma Aandacht voor Iedereen (Avi) lezen en schrijven wij mee met verschillende handreikingen die worden gepubliceerd.

### ***Nieuwsflitsen:***

In 2017 versturen wij met enige regelmaat nieuwsflitsen die wij koppelen aan een actueel onderwerp: bijv. verkiezingen 2017 en 2018, onafhankelijke cliëntondersteuning, peiling ongevraagd adviseren door adviesraden, peiling jeugdhulpverlening, juridische dienstverlening 2018 etc. In 2017 worden 19 nieuwsflitsen verstuurd. [Zie bijlage](#)

### ***Servicecentrum en vraagbaak***

In 2017 wordt de Koepel door ca. 75 leden benaderd met inhoudelijke, organisatorische en juridische vragen. Er worden diverse vragen gesteld over:

- Inhoudelijke thema's:  
o.a. de blijverslening, schuldhulpverlening, ervaringsdeskundigheid, zingeving, verkiezingen 2018, toetsingskaders, VN verdrag en inclusieve samenleving, inkoop etc.
- Over de rol, positie en het functioneren van de adviesraden, competenties adviesraadsleden, voorbeelden vacatures, statuten, verordeningen participatie en zeggenschap en huishoudelijke reglementen. Openbaarheid van vergaderingen en adviezen.
- Juridische vragen: rechtspersoon adviesraad, adviseren aan College of gemeenteraad, regionalisering, aanbesteding, integriteitsbeleid, verordeningen en voorbeelden van statuten rechtspersonen.

Leden van de Koepel kunnen kosteloos terecht bij de Koepel met juridische vragen over Wmo- Jeugdwet en Participatiewet. Als abonnee en samenwerkingspartner kan de Koepel met vragen terecht bij ondersteuningsorganisatie Stimulansz. De Koepel stelt de nieuwsbrieven van Stimulansz beschikbaar voor de leden. De Koepel maakt in 2017 nieuwe afspraken met Stimulansz over een bredere dienstverlening in 2018. [Afspraken Stimulansz Juridische dienstverlening 2018\\_def.pdf](#)

### 3. Programmaliijn: stimuleren vernieuwing participatie en burgerschap

Participatie en zeggenschap op lokaal niveau verandert t.g.v. het transformatieproces dat zich binnen gemeenten afspeelt. Hier zien wij als Koepel een beweging op gang komen. De meeste Adviesraden spelen daarop in door zich te verbreden in advisering van alleen de Wmo naar sociaal domein brede thema's. Het themagericht werken doet zijn intrede. Daarnaast blijven adviesraden adviseren over (inkoop van) voorzieningen, vervoer, mantelzorgbeleid, minimabeleid, kwaliteit, toezicht etc. De Koepel stimuleert adviesraden meer initiatief te nemen m.b.t. het ongevraagd adviseren. In 2017 houdt de Koepel een [kleine peiling onder de leden over ongevraagd adviseren](#).

#### Belangrijke thema's in 2017:

##### OCO: duidelijkheid over Onafhankelijke Clientondersteuning

De Koepel werkt mee aan de totstandkoming van een nieuwe handreiking van de VNG die in februari 2017 verschijnt. In het nieuwe regeerakkoord 2017-2021 is aandacht voor Onafhankelijke Clientondersteuning. Naar aanleiding hiervan stuurt de Koepel in december 2017 een brief aan de nieuwe minister en staatssecretaris met het verzoek de Koepel en partners te betrekken bij het formuleren en het zetten van de noodzakelijke vervolgstappen.

 [Brief aan Ministerie van VWS 24 nov 2017 def.PDF](#)

##### Omgevingswet

In 2017 verschijnt de informatiebrief "[Omgevingswet en omgevingsvisie](#)" van de Koepel waarin de relatie wordt gelegd met het sociaal domein. Adviesraden worden gestimuleerd actief betrokken te zijn bij het opstellen van de lokale en regionale omgevingsvisie.

##### Ervaringsdeskundigheid

Het belang en de meerwaarde van het inzetten van ervaringsdeskundigen en het opleiden van ervaringswerkers wordt onder de aandacht gebracht bij adviesraden. Ook het borgen van ervaringsdeskundigheid in adviesraden is een punt van aandacht. In opdracht van VWS wordt in 2017 het project Borging Ervaringsdeskundigheid in Adviesraden uitgevoerd. De 5 filmportretten zijn in 2017 gereed gekomen. De eindrapportage verschijnt begin 2018.

Deze [5 bijzondere films](#) zijn gemaakt in opdracht van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein door Wesam Kareem, zelf ervaringsdeskundige en ook één van de geportretteerden.

- Aukje <https://youtu.be/MCa3pnPdHBQ>
- Ellis <https://youtu.be/0iCXsdqq-hE>
- Erika <https://youtu.be/LZPIvRV7S7U>
- Mary <https://youtu.be/jdBXuRVy3Z0>
- Wesam [https://youtu.be/wOY6H2\\_dR8Q](https://youtu.be/wOY6H2_dR8Q)

### **Geweld in afhankelijkheidsrelaties ([GIA](#))**

In opdracht van VWS voert de Koepel in 2017 het project geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) uit.

Een intensief, boeiend, verrijkend maar ook emotioneel zwaar traject om met de verschillende partijen en betrokkenen (slachtoffers, daders, professionals) in dit project op te trekken.

De resultaten, in de vorm van aandachtspunten voor gemeenten en adviesraden verschijnen in het 1<sup>e</sup> kwartaal 2018.

### **Personen met verward gedrag**

Een actueel thema met een grote mate van publiciteit/media aandacht in 2017. Dit onderwerp vraagt om nuancering en de Koepel schrijft de [Informatiebrief Personen met verward gedrag](#) om adviesraden te informeren en te stimuleren met de gemeente in gesprek te gaan.

### **Ongevraagd adviseren**

Adviesraden agenderen zelf thema's op de gemeentelijke agenda! De Koepel stimuleert de leden om ongevraagd te adviseren. In 2017 houdt de Koepel een kleine peiling onder de leden over ongevraagd adviseren. [Resultaten van de peiling](#)

### **Passend Onderwijs**

Leden geven aan behoefte te hebben aan informatie over passend onderwijs. In 2017 verschijnt de informatiebrief [Passend Onderwijs en het Sociaal Domein](#); Hoe kunnen lokaal de belangen aan de orde worden gesteld? Wat kunnen (Wmo) Adviesraden hierin betekenen?

### **Jeugdhulpverlening; de stand van zaken in gemeenten**

Er is in alle geledingen veel kritiek op de jeugdhulpverlening. In 2017 houdt de Koepel een peiling onder de leden naar de stand van zaken: Hoe is het in uw gemeente gesteld met de jeugdhulpverlening? [Resultaten van de peiling](#)

### **Regionalisering**

Van decentraal naar regionaal en "*hoe kunnen we als adviesraad nog invloed uitoefenen*"? De in 2014 geschreven leidraad "[hoe bepaalt u uw strategie in de regio](#)" wordt opnieuw onder de aandacht gebracht.

### **Verkiezingen: landelijk 2017 en gemeenteraad 2018:**

Een belangrijk thema in 2017 en 2018. Op verzoek van leden schrijven wij de informatiebrief verkiezingen 2018 "[wat hebben de politieke partijen in uw gemeente in petto voor het sociaal domein?](#)". Daarnaast verschijnt er een extra nieuwsflits met verzamelde informatie ter ondersteuning en inspiratie van adviesraden.

Activiteit	Doel	2017 resultaat
<b>3.2 Digitale infrastructuur versterken</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verkenning experiment inzet social media c.q. een app</li> <li>• Ladekast 4.0 gereed</li> <li>• Dialoogvoering: experiment met raadpleging en advisering met 6 raden</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De ladekast is geactualiseerd opgeleverd in 2017</li> <li>• Dialoogvoering en nieuwe vormen van participatie en de diversiteit daarbij is voortdurend gespreksonderwerp in gesprekken met AVI en de VNG</li> </ul>
<b>3.3 Ontwikkelen vignet 'kwaliteit van de burgerparticipatie'</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vignet voor gemeenten faciliteren en investeren in participatie en inclusie</li> <li>• Lokale agenda burgerkracht (right to challenge)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In 2016 en 2017 blijkt er onvoldoende animo te zijn voor het idee vignet.</li> <li>• Er is wel animo voor een logo voor leden "aangesloten bij.."</li> </ul>
<b>3.4 Belangenbehartiging</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lokale ervaringen burgerbetrokkenheid bundelen in 2 publicaties/communicatie</li> <li>• Producten voor de landelijke dialoog</li> </ul>	

**Ruimte voor raden: video "met samenwerken bereiken we meer" (LCR-LOC-Woonbond-Koepel)** <https://www.youtube.com/watch?v=i41ao7AGqSc>

De in 2016 ontwikkelde video levert positieve reacties op en wordt door verschillende partijen ingezet bij bijeenkomsten in het land.

Het advies van Ruimte voor Raden aan alle raden, belangengroeperingen en inwoners:

- Werk samen, zoek elkaar op. Versterk en verbind met elkaar. Laat je zien aan de samenleving en laat vooral ook zien wat je hebt bereikt. Dit zal mensen motiveren om mee te doen!! "Met samenwerken bereiken we meer."
- Het advies van Ruimte voor Raden aan gemeenten: ontwikkel een visie op betrokkenheid van cliënten en inwoners die past bij uw gemeente: Faciliteer dit proces voldoende en maak daarmee optimale betrokkenheid van inwoners mogelijk!

**Ontwikkelagenda 'Volwaardig Meedoen' en kwaliteit burgerparticipatie**

De Koepel participeert sinds 2016 in het overleg rond de landelijke agenda 'Volwaardig Meedoen' van het ministerie van VWS. Samen met partnerorganisaties brengen we onze waarnemingen en inzichten in rond kwesties die de transformatie betreffen en benutten we de uitkomsten van de onderlinge uitwisselingen bij de uitvoering van ons activiteitenplan. Dit brede overleg benutte de Koepel ook om onderwerpen te traceren

die vanuit inwonersperspectief van belang zijn en die op het lokale speelveld (meer) aandacht behoeven. Voortvloeiend uit het overleg rond de ontwikkelagenda voerde de Koepel in 2017 i.o.v. het ministerie van VWS de projecten Ervaringsdeskundigheid in Adviesraden en Geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) uit.

Ervaringsdeskundigheid in adviesraden wordt al sinds geruime tijd bij leden van adviesraden en daarbuiten benoemd als één van de belangrijke elementen voor lokale zeggenschap en participatie. Om hier nog meer aandacht aan te besteden hebben we het project Ervaringsdeskundigheid met succes uitgevoerd. Eén van de groepen die moeilijk in beeld te krijgen is en die niet gemakkelijk te betrekken is bij lokale zeggenschap en participatie is de groep slachtoffers van Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA). Om deze doelgroepen lokaal en regionaal beter in beeld te krijgen bij adviesraden en gemeenten hebben we in nauw overleg met de Stichting Zijweg dit project ontwikkeld en uitgevoerd.

### ***Belangenbehartiging***

De Koepel spreekt met diverse betrokken partijen en met kennisinstituut Movisie over vernieuwing van participatie en zeggenschap op lokaal niveau.

Op verzoek van de leden voert Movisie begin 2017 i.o.v. de Koepel een [onderzoek](#) uit onder leden. Dit resulteert in de [Monitor gemeentelijke adviesraden Sociaal Domein](#): De resultaten geven een goed beeld van de aandachtspunten, wensen en uitdagingen voor de toekomst van de lokale adviesraden en de behoefte aan ondersteuning vanuit de Koepelorganisatie.

Twee belangrijke aandachtspunten voor raden zijn:

- 1. Signaleren en bereiken van de achterban.**
- 2. Regionale ontwikkelingen en betrokkenheid**

Deze twee aandachtspunten laten zien dat dat werken vanuit de samenleving en het burgerperspectief van groot belang is om de onafhankelijkheid van een adviesraad vorm te geven. Het beleidsperspectief heeft de gemeente zelf al in huis, de raad voegt het burger-/cliëntperspectief als nieuw perspectief toe. Dit vormen interessante uitdagingen voor de toekomst van de adviesraden en voor de gemeenten zelf.

### ***Training vernieuwing zeggenschap en participatie***

De Koepel ontwikkelt in 2016 een concept opzet voor een training voor adviesraden die zich verbreden naar adviesraden sociaal domein. Deze training wordt in 2016 eenmalig als pilot uitgevoerd bij één van de leden. Deze training kan in de toekomst worden uitgewerkt en doorontwikkeld en kan worden ingezet bij vragen over bijvoorbeeld: 'rolafbakening', 'thematisch werken', 'visievorming' en nieuwe vormen voor het betrekken van achterbannen, groepen inwoners op thema.



## 4. Interne organisatie

### **De leden**

De Koepel is een vereniging van, voor en door leden. Het ledenbestand laat een wisselend beeld zien door:

- Gemeentelijke herindelingen
- Enkele opzeggingen
- Opheffen van Wmo-raden
- Omvormen van Wmo-raden tot brede participatieraden

Het hoogste orgaan van de Vereniging Koepel Adviesraden Sociaal Domein is de Algemene Leden Vergadering (ALV), die bestaat uit de leden van de Vereniging. Per december 2017 heeft de Koepel 251 leden. In 2017 telt Nederland 388 gemeenten.

### **Bestuur**

Het bestuur van de Koepel Adviesraden Sociaal Domein bestaat in 2017 uit:

Voorzitter:	<a href="#">Bert Holman</a> Benoemd najaar 2015, aftredend najaar 2018
Penningmeester:	Hans van der Jagt tot voorjaar 2017 <a href="#">Hans van Ardennen</a> Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2020
Secretaris:	<a href="#">Martijn da Costa</a> Herbenoemd najaar 2016, aftredend najaar 2019
Algemeen bestuurslid:	Henny van Boxtel tot voorjaar 2017 <a href="#">Marijan Keijzer</a> Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2020
Algemeen bestuurslid:	Walter Lennertz tot voorjaar 2017 <a href="#">Ronnie Dekkers</a> Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2018 <a href="#">Domien Bolmers</a> Benoemd voorjaar 2017, aftredend voorjaar 2018

### **Bureau**

Het bestuur delegeert taken naar haar landelijk bureau. Een belangrijke taak van het bureau is om de Vereniging zodanig te ondersteunen en uit te bouwen dat een sterke en zelfstandige Vereniging ontstaat met een gedegen structuur, netwerk en infrastructuur. Het landelijk bureau is een bureau 'nieuwe stijl' en heeft geen eigen kantoorruimte met apparatuur. Het Bureau bestaat in 2017 uit de volgende medewerkers:

Directeur:	Inge van Dommelen tot 1 maart 2017 Petra van de Horst vanaf 1 maart 2017
Beleidsmedewerker:	Betty Stam
Projectmedewerkers	Antoinette Kat en Yvonne Steemers

Communicatieadviseur                      Joop Schaffels  
 Secretariaat:                                  Diane van Boggelen (tot 1 maart 2017)  
     Ron Knipscheer vanaf 1 maart 2017

Alle medewerkers werken als zelfstandige zonder personeel (ZZP). Dit is een bewuste keuze. Gezien de financieringsstromen kan er geen werkgever-werknemersrelatie worden aangegaan. Ook vanuit inhoudelijk perspectief wordt er gekozen voor zelfstandigen omdat er waarde wordt gehecht aan het feit dat medewerkers bij verschillende organisaties actief zijn waardoor zij binnen de Koepel hun ervaring breed in het sociaal domein kunnen inbrengen.

Het secretariaat van de Koepel is tot 1 maart 2017 ondergebracht bij Ieder(in) te Utrecht. Per 1 maart gaat het secretariaat over naar Your Support, Zalmsteek 23 – 3192 MC Hoogvliet-R'dam.

Het landelijk bureau Koepel Adviesraden Sociaal Domein is telefonisch bereikbaar van maandag t/m donderdag tussen 9.00 en 17.00 uur. Telefoon (06) 23 41 40 48  
[secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl](mailto:secretariaat@koepeladviesradensociaaldomein.nl)  
[www.koepeladviesradensociaaldomein.nl](http://www.koepeladviesradensociaaldomein.nl)

Activiteit	Doel	2017 resultaat
<b>4.1 Bijeenkomsten bestuur, bureau en bestuurskosten</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>8 bestuursvergaderingen per jaar</li> <li>45 bureau overleggen per jaar (fysiek, digitaal) per jaar</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Er zijn 9 bestuursvergadering en 1 brainstormsessie in 2017</li> <li>4 nieuwe bestuursleden worden voordragen tijdens de voorjaars ALV.</li> <li>Er zijn 2 fysieke werkoverleggen met het bureau geweest in 2017 en 1 x met Bestuur en Bureau. Daarnaast is er bijna wekelijks werkoverleg via Skype.</li> </ul>
<b>4.2 Financiële administratie en accountant</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Goede verantwoording naar ministeries en fondsen</li> <li>Boekhouding op orde en aanpassen aan financiers, ondersteund door een digitaal administratiesysteem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>In 2017 is aanvullende financiering aangevraagd bij VWS voor het professioneel aanjagen van de digitale community-het forum van de Koepel.</li> <li>Deze aanvraag is gehonoreerd en de doorlooptijd is van november 2017 t/m maart 2018</li> <li>Op basis van de ervaringen en resultaten in 2016 is in 2017 geen tijd meer geïnvesteerd in fondsenwerving.</li> <li>Met Exact online wordt de financiële administratie maandelijks up to date gehouden.</li> </ul>

		<ul style="list-style-type: none"> <li>In oktober 2017 wordt een (basis)subsidieaanvraag 2018 ingediend bij het ministerie VWS op basis van de activiteiten 2017.</li> </ul>
<b>4.3 Ledenadministratie en sociale kaart</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Ledenadministratie en sociaal kaart zijn op orde, ondersteund door een digitaal administratiesysteem</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>In 2017 volgt de secretariaatsmedewerker een training bij Exact over de mogelijkheden die het digitaal administratiesysteem biedt t.a.v. ledenbestanden, selecties etc. t.b.v. gerichte mailingen /acties etc.</li> </ul>
<b>4.4 Interne administratie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Interne administratie is op orde</li> <li>Secretariaat is effectiever ingericht</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De interne administratie is op orde</li> <li>De doorontwikkeling van het secretariaat vindt plaats in 2017</li> </ul>

### **Bestuursvergaderingen**

Het bestuur is verantwoordelijk voor alle bestuurlijke zaken van de Koepel: het bestuur heeft in 2017 een nieuwe lange termijn visie ontwikkeld, gebaseerd op de ontwikkelingen die er lokaal en regionaal plaatsvinden en de uitdagingen die dat voor de adviesraden met zich meebrengt. Daarnaast bewaakt het bestuur de financiën en de voortgang van activiteiten en is het het gezicht van de koepel naar buiten. Na het aantreden van een viertal nieuwe bestuursleden is de focus meer dan daarvoor komen te liggen op het leggen van verbindingen met onze leden in de verschillende regio's. Bestuursleden leggen actief contacten met (voorzitters van) raden in "hun" regio en halen daar de behoeften van leden op en vragen door op signalen. Deze output wordt benut om de dienstverlening te verbeteren en dienen als toets of de Koepel op koers is.

### **Externe contacten**

Vanwege de beperkte omvang van het bureau onderhoudt met de name de voorzitter en in mindere mate de directeur de connecties met de landelijke stakeholders/partners. De ALV in oktober 2017 is akkoord gegaan met het gegeven dat de Koepel zich meer en meer dient te ontwikkelen in de richting van een netwerkorganisaties. Daar hoort het actief leggen van verbindingen bij. In dat kader zijn er in 2017 vele (nieuwe) connecties gelegd. Er zijn gesprekken gevoerd met:

- Coalitie tegen Eenzaamheid
- Iederin
- KBO-PCOB
- Landelijke Cliëntenraad (LCR)
- Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen
- LOC
- LSA
- LSR

- Mezzo
- Mind
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijk Relaties
- Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
- Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
- Movisie
- Nederland Zorg voor elkaar
- Netwerk directeuren sociaal domein
- NOOM
- Patiëntenfederatie Nederland
- PGO-Support
- Raad van State
- Samen Sterk Zonder Stigma
- Stimulansz
- Transitiecommissie
- TSD
- Vereniging Mobility
- Vilans
- Viziris
- VNG
- Werkplaatsen Sociaal Domein Nederland
- Wmo-magazine
- ZonMW
- Zorgbelang Nederland

Alle contacten hadden als doel om de rol en meerwaarde van de lokale en regionale adviesraden onder de aandacht te brengen en om informatie te verzamelen bij de partners over relevante ontwikkelingen en vraagstukken. De informatie opgedaan tijdens de gesprekken en overleggen worden via allerlei kanalen gedeeld met de leden zodat zij hun taak (nog) beter kunnen uitvoeren.

### ***Financiële administratie en accountant***

De Koepel houdt in eigen beheer de financiële administratie bij in Exact online.

### ***Ledenadministratie***

Het secretariaat van de Koepel houdt de ledenadministratie up to date m.b.v. Exact online. Het secretariaat factureert de ledenbijdragen en verstuurt aanmaningen openstaande posten van debiteuren.

## 5. Overige en ontwikkelagenda

Activiteit	Resultaat	2017
<b>5.1 Burgerwacht en ledenraad</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>Er is in 2016 en 2017 geringe belangstelling van adviesraden om op deze wijze deel te nemen aan de Burgerwacht (Signaalgroep). De nieuwe portal moet deze functie overnemen.</li> </ul>
<b>5.2 Samenwerking partners</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>De Koepel heeft een klein bureau (1,2 fte) en een enorm netwerk om te onderhouden. In 2017 ligt de focus op AVI en de partners binnen het programma en de organisaties hierboven genoemd op pagina 18 en 19</li> </ul>
<b>5.3 Ontwikkelagenda</b>		<ul style="list-style-type: none"> <li>Zie hiervoor ook onderdeel 3. Stimulering participatie en zeggenschap</li> <li>De Koepel is betrokken en denkt mee over de invulling van de Ontwikkelagenda van het Ministerie van VWS, samen met partners. Een aantal thema's uit deze agenda worden meegenomen bij het uitvoeren van onze activiteitenplan, zoals: <ul style="list-style-type: none"> <li>Kennisniveau adviesraden vergroten d.m.v. informatie, advies en samenwerking AVI</li> <li>Extra inzet op borgen Ervaringsdeskundigheid in adviesraden en Geweld in afhankelijkheidsrelaties (Gia)</li> <li>Lokaal aanjagen en ondersteunen door bijeenkomsten zowel van de koepel als AVI, ledenraadplegingen, informatie beschikbaar maken hiervoor</li> </ul> </li> </ul>
		<ul style="list-style-type: none"> <li>Opzet en uitvoering project GIA in</li> </ul>

<b>Extra activiteit i.k.v. ontwikkelagenda: GIA</b>	nauwe samenwerking met Stichting Zijweg. Het eindproduct verschijnt 1 <sup>e</sup> kwartaal 2018
<b>Extra activiteit i.k.v. ontwikkelagenda: Ervaringsdeskundigheid</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Uitvoering programma borgen van Ervaringsdeskundigheid in adviesraden.</li><li>• In 2017 worden samen met Avi adviseurs 9 bijeenkomsten in het land georganiseerd.</li><li>• Het eindrapport verschijnt begin 2018.</li></ul>

### ***Samenwerking partners***

De Koepel werkt samen met veel partners. Dit past bij het netwerkarakter van onze organisatie.

In 2017 ligt de focus op samenwerking in het kader van Aandacht voor Iedereen (AVI) en de partners binnen het programma. Verder hebben de voorzitter en de directeur met een groot aantal organisaties contacten gelegd of de contacten voortgezet. De lijst hierboven laat slechts een deel van de organisaties zien met wie er contact is geweest.

### ***Samenwerking met Aandacht voor Iedereen***

De Koepel is een van de vijf partnerorganisaties van het programma 'Aandacht voor iedereen' (2016-2017). Als lid van de stuurgroep en de programmaraad van het programma is de Koepel actief betrokken bij het bewaken van de voortgang van het programma en het inspelen van het programma op de ontwikkelingen in het lokale speelveld. Met name de verbreding van het programma naar het sociaal domein vraagt aandacht en meedenkkracht.

Op uitvoerend niveau wordt overlegd met de AVI-programmaleiding over afstemming van activiteiten van de Koepel en het AVI-programma. Lokaal relevante thema's, voortkomend uit de lokale praktijk van de Adviesraden Sociaal Domein, worden aangedragen als thema's voor AVI. In 2017 worden in samenwerking met Avi 9 regionale bijeenkomsten in het hele land georganiseerd in het kader van het project Borgen Ervaringsdeskundigheid in adviesraden. De Koepel en AVI maken aanvullend gebruik van elkaars inzet en expertise voor de adviesraden van Nederland en zorgen gezamenlijk voor lokale en regionale borging.

### ***Wat doen we voor de Ontwikkelagenda van het ministerie?***

De Koepel is betrokken en denkt, samen met partners, mee over de invulling van de Ontwikkelagenda van het ministerie. Een aantal thema's uit deze agenda krijgen een plek in de activiteitenuitvoering, zoals:

- Kennisniveau adviesraden vergroten d.m.v. informatie, advies en samenwerking met AVI

- Lokaal aanjagen en ondersteunen door bijeenkomsten zowel van de Koepel als AVI, ledenraadplegingen, informatie beschikbaar maken hiervoor
- Extra inzet op 'ervaringsdeskundigheid' en Geweld in afhankelijkheidsrelaties
- Versterken toezicht functie, informatie ontwikkelen samen met AVI

Er is een klankbordgroep van leden beschikbaar die meekijkt en -denkt met de Ontwikkelagenda. Afgelopen kwartaal was er regelmatig overleg met hen over de agenda en de voorbereiding van de bijeenkomsten.

Voor de gesprekken met de ministeries schrijft de Koepel het Meerjarenplan

[Toekomstbestendige Koepel Adviesraden Sociaal Domein 2018-2021.](#)

### ***Project Ervaringsdeskundigheid (EV)***

De staatssecretaris doet in 2015 een toezegging aan de Tweede Kamer aangaande ervaringsdeskundigheid en adviesraden. Hij stelt vast dat ook op lokaal niveau aandacht voor ervaringsdeskundigheid noodzakelijk is. De staatssecretaris heeft daarom de Koepel gevraagd te onderzoeken hoe het belang van ervaringsdeskundigheid in de adviesraden het best kan worden geagendeerd, inclusief het identificeren van goede voorbeelden van het betrekken van ervaringsdeskundigheid in adviesraden. In het najaar van 2016 is hiervoor een projectplan geschreven, met de volgende doelstellingen:

1. Een beeld vormen van de rol die ervaringsdeskundigheid op dit moment speelt bij het werk van de adviesraden.
2. Het beschrijven van goede voorbeelden.
3. Diversiteit en kansen voor vernieuwing laten zien.
4. Het belang van ervaringsdeskundigheid benadrukken bij beleidsbeïnvloeding.

Het plan wordt in 2017 door de Koepel uitgevoerd.

### ***Project Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA)***

Het project GIA wordt op verzoek van VWS uitgevoerd door de Koepel. GIA betreft een brede groep van slachtoffers: partnergeweld, vrouwen- en kindermishandeling, ouderenmishandeling en de groep van LHBT. Najaar 2016 is de aanvraag van het project GIA ingediend. Het project is in 2016 in blauwdruk beschreven in de aanvraag en is na toekenning verder uitgewerkt. Het doel van het project is om adviesraden bewust te maken van problemen die rond de thematiek van geweldsslachtoffers een rol spelen. Adviesraden kunnen op basis van deze informatie met hun gemeente in gesprek gaan. De Koepel heeft vanuit haar behoefte aan inhoudelijke ondersteuning stichting Zijweg gevraagd een bijdrage als medeorganisator te leveren. Ook Movisie leverde een bijdrage aan de inhoudelijke ondersteuning. De resultaten van het project GIA verschijnen in 2018.



## 6. Vooruitblik 2018

De Koepel Adviesraden Sociaal Domein (Koepel ASD) richt zich het jaar 2018 op voortzetting van de dienstverlening aan de leden. Het gaat over verbreding van het werk van adviesraden naar het brede sociaal domein, en van lokaal naar regionaal werken. Het gaat ook om verbreding naar participatie van verschillende georganiseerde groepen burgers in de buurten, wijken en kernen van gemeenten in Nederland. Wij halen signalen op om lokaal, regionaal en landelijk beleid vanuit inwonerperspectief te bevorderen. In veel gevallen ontbreken nog de faciliteiten op lokaal niveau voor volwaardige burgerparticipatie. Er is een tijdelijke impuls nodig vanuit de overheid om deze beweging te blijven stimuleren. De leden van de vereniging Koepel ASD willen voor deze beweging de infrastructuur van de Koepel inzetten en de positie van de burger versterken. Wij bouwen voort op onze jarenlange goede en brede ervaringen hiermee. Onze leden willen inzetten op: burgers versterken in regievoeren door het verstevigen van zeggenschap en participatie. Hiermee wordt ook meegewerkt aan vernieuwing van de lokale democratie. Dit doen we door:

- Adviesraden, platforms, commissies, wijkraden, coöperaties, inwonersinitiatieven en groepen die vanuit inwonerperspectief actief zijn in het sociaal domein, te verbinden tot brede netwerken: "*met samenwerken bereiken we meer!*"
- Versterken van Participatie en burgerschap.
- Stimuleren van vernieuwing in participatie.
- Signalen delen met relevante organisaties en agenderen op landelijk niveau.

De vereniging Koepel ASD wil in 2018, gezien de beschikbare middelen en menskracht, klein en slagvaardig blijven werken als netwerkorganisatie met bijzondere aandacht voor de belangen van de aangesloten leden. Wij willen ons open stellen voor meer georganiseerde burgers dan alleen adviesraden sociaal domein. Wij willen deze betrokken burgers ondersteunen vanuit de rol van expert, facilitator en vernieuwer, waarbij we streven naar het inzichtelijk maken van de outcome. Daarvoor werken we nauw samen met onze partners, de gemeenten, de VNG, en het Ministerie van VWS. Door het beëindigen van het programma Aandacht voor Iedereen valt er ondersteuningskracht voor raden weg. Het bestuur en bureau voelt zich verantwoordelijk om zelf en samen met diverse (landelijke en regionale) partners de ondersteuning die wegvalt op te vangen. Het bestuur en het bureau ontplooit initiatieven om te zorgen dat het forum zich tot een belangrijk informatie en uitwisselingsplatform ontwikkelt, er blogs komen over relevante actuele thema's, de nieuwsbrieven informatie geven over korte interessante, actuele issues, er trainingen komen voor (nieuwe) leden van adviesraden, er inhoudelijke informatiebijeenkomsten worden georganiseerd met partijen als Movisie en Stimulansz, er interessante sprekers en stakeholders komen tijdens de Hannie van Leeuwenlezing etc. Daarnaast werkt het bestuur hard aan de regionale zichtbaarheid van de Koepel door het (op verzoek) bezoeken van overleggen en bijeenkomsten van regionale adviesraden. I.v.m. een evenwichtige spreiding van bestuursleden over het land, zal aan de komende ALV toestemming worden gevraagd het bestuur uit te breiden

met 2 personen. Het bestuur zal uit maximaal 9 personen bestaan. In de regio's waar tot nu toe geen bestuursleden vandaan komen, zullen de nieuwe bestuursleden worden geworven.

## 7. Zomaar een aantal bedankjes in

Dank je wel

2017

Ik heb bij onze vergaderingen en het opstellen van de zeer vele adviezen in de afgelopen 10 jaar, heel vaak voordeel heb gehad van de informatie van de Koepel en het werk dat jullie hebben verricht.

Ik wil de Koepel en haar medewerkers daar hartelijk voor bedanken.

Superbedankt!



Hartelijk dank voor je reactie en je moeite.

Wij zullen de informatie gebruiken bij het opstellen van onze statuten.

Ik heb inmiddels al veel gebruik gemaakt van je informatie

Bedankt voor uw snelle reactie, met de bijlagen en de per telefoon verstrekte informatie. We gaan er mee aan de slag en houden u op de hoogte.

Hartelijk dank!

Ik heb hier veel aan gehad en een mooi profiel opgesteld.

Hartelijk dank voor het toesturen van deze voor ons zeer relevante stukken. We gaan alles bestuderen en bespreken.

Voorlopig kan ik hiermee ruimschoots uit de voeten. Hartelijk dank!

Hartelijk dank voor de informatie die je me hebt gestuurd over de cliëntenraad en burgerraad! Ik heb inmiddels al veel gebruik gemaakt van je informatie!

## Bijlage [Nieuwsflitsen](#) 2017:

- Cliëntondersteuning en Ongevraagd adviseren
- Hoe is het in uw gemeente gesteld met de jeugdhulpverlening?
- De juridische ondersteuning van de Koepel wordt in 2018 uitgebreid tot het gehele sociaal domein
- Koepel stuurt brief aan de minister VWS over onafhankelijke cliëntondersteuning
- Adviesraden zetten zelf punten op de gemeentelijke agenda!
- Op 21 maart 2018 kiezen wij onze nieuwe gemeenteraden
- Belang van onafhankelijke Cliëntondersteuning
- Checklist onafhankelijke cliëntondersteuning. Hoe zit het met cliëntondersteuning in uw gemeente? Is die wel echt onafhankelijk? En deskundig genoeg?
- Zelfredzaam of samen-redzaam? Oudere migranten volop bezig om antwoorden te vinden op de veranderingen in welzijn en zorg.
- Samenleven is samen doen.
- SCP Rapport "Zicht op de Wmo 2015".
- Koplopergemeenten geven impuls aan cliëntondersteuning in hun regio.
- Wat levert onafhankelijke cliëntondersteuning op?
- Terugblik Hannie van Leeuwenlezing 2017
- Opbrengst ledenbijeenkomsten september 2017.
- OPROEP: kent u voorbeelden van goed mantelzorgbeleid
- Wat hebben de politieke partijen in uw gemeente in petto voor het sociaal domein?
- Regionale dialoogsessies programma Langdurige Zorg
- Resultaten Monitor gemeentelijke (Wmo) adviesraden Sociaal Domein.
- Achterban en regionaal beleid: aandachtspunten voor adviesraden.

## **Bijlage: [Blogs 2017](#)**

### **Petra van der Horst**

[Helpen herinneren?!](#)

### **Antoinette Kat**

[Blog 1 Thema Preventie](#)

[Blog 2 Thema Preventie](#)

[Blog 3 Thema Preventie](#)

[Blog 4 Preventie en Welzijn](#)

### **Betty Stam**

[Alles met de beste bedoelingen!!](#)

[Holacratie](#)

[Dag van de democratie](#)

### **Marthijn Laterveer**

[Een waardevol leven](#)

### **Eric Verklaar**

[Re-centralisatie jeugdzorg?](#)

### **Mirjam Sterk**

[Hou mensen met verstandelijke beperking binnen de boot](#)

### **Freek van Holten**

[Natuurlijk mag u bij de gemeente aankloppen...](#)

### **Joost van Alkemade**

[Terug in je kracht](#)

### **Jo Maes**

[Langs de afgrond](#)

### **Fouad el Hajioui**

[Hangouderen en de Omgevingswet](#)

### **Milja Kruijt:**

[Wat is dat ... participatie?](#)

### **Gerard Witsmeer**

[Permanente participatie begint met een schone lei](#)

### **Arie Ouwerkerk**

[Dit is hét moment om thema eenzaamheid te agenderen](#)

[Wat kun je als adviesraad Sociaal Domein doen tegen eenzaamheid?](#)

**Cyril Laugs**

[Hoe krijg je jongeren in de adviesraad?](#)

**Anneke van der Vlist**

[Woningnood mensen met een beperking verhelpen? Het kan nu!](#)

**Manon Vanderkaa**

[Gemeenten spelen cruciale rol in het leven van senioren](#)

**Marijan Keijzer**

[De gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterlenad combineren een slimme vervoerscombinatie](#)

**Esther Merlo**

[Doe meer samen!](#)

**Sonja Bleuland van Oordt**

[Vraaggericht werken en collectief vooruit](#)

**Anne Vrieze**

[Houd de uitvoering in het sociale domein simpel!](#)

**Peter van den Broek**

[Staat ondersteuning naasten ggz-cliënten op de gemeentelijke kaart?](#)

**Marthe Genten**

[Meer lef gewenst: over hoe als je sociale raad tot advies komt over problemen in de jeugdhulp](#)

[Een korte oplossingsroute voor complexe problemen in de jeugdzorg](#)

**Joke Stoffelen**

[Burgerparticipatie 3.0](#)

**Yvonne Heygele**

[Samen-redzaamheid vraagt om bondgenoten](#)

**Kirsten Tinneveld Madsen**

[Een waardevol leven als uitgangspunt maakt de zorg beter en goedkoper](#)

**Bas Wijnen**

[Samen voor jongvolwassenen: doet u ook mee?](#)

**Annemiek Nieuwstraten**

[Participatie door ouders en jongeren door inbreng van ervaringen in een spiegelbijeenkomst](#)

**Artikel Jan Raes. Voorzitter overleg Adviesraden Sociaal Domein zuid Limburg**

De onmogelijke spagaat in de burgerparticipatie: ["is de participatiemaatschappij een mythe of een kans"?](#)



## Bijlage [aandachtspunten & signalen](#) Ledenbijeenkomsten voorjaar 2017

- Regionalisering en gemeentelijke fusies; in toenemende mate intergemeentelijke samenwerking met een spanningsveld in de afstemmingen.
- Behoeftte aan ondersteuning bij gemeentelijke aandachtspunten zoals: vorm geven aan VN-verdrag, agenda volwaardig meedoen, programma langer thuis wonen en de voorzieningen die daarbij horen, wachtlijsten bij de jeugdzorg, programma personen met verward gedrag.
- Er zijn veel dwarsverbanden waar gemeenten en ambtenaren mee worstelen t.g.v. gefragmenteerd werken, privacy-kwesties en doordat men zich beperkt bewust is van de thema's.
- Verkiezingsprogramma's: zijn er relaties met politieke partijen en is er überhaupt enige mate van beïnvloeding van verkiezingsprogramma's?
- De Koepel wordt door het ministerie gezien als een instrument; kan de Koepel vanuit VWS meer proactief worden ingezet? Toegevoegde waarde als Koepel bieden om raden vooral te informeren over ontwikkelingen.
- Behoeftte aan deskundigheidsbevordering: verwijzingen naar AVI en Zorgbelang waar beëindiging van diensten een feit wordt.
- Regionalisering en intergemeentelijke samenwerking in de vorm van gezamenlijk inkoopbureau; hoe ga je om met inkoop beleid in de advisering?
- Het informeren van de burger, van de inwoners; hoe betrek je hen bij de transformatie?
- Dienstverlening van de Koepel: leden spreken uit dat het belangrijk is dat de Koepel blijft bestaan als onafhankelijke vereniging voor de leden, die op hun beurt op lokaal niveau ook onafhankelijk moeten functioneren. Het bureau heeft een groot netwerk, maar heeft een hele kleine personele bezetting.

## Bijlage [aandachtspunten & signalen](#) ledenbijeenkomsten najaar 2017

- Leden zijn blij met het voornemen van de Koepel om de activiteiten verder uit te bouwen naar een online c.q. digitale community waar leden met elkaar in gesprek kunnen, vragen kunnen stellen en lokale ervaringen kunnen delen. Leden stellen begeleiding en ondersteuning van de Koepel bij dit proces erg op prijs.
- Uitwisseling en onderlinge inspiratie staan centraal. Leden vinden live bijeenkomsten met adviesraden erg belangrijk. Digitaal mag fysiek niet verdringen. Face-to-face contact blijft belangrijk. Digitaal is vooral van belang om de dagelijkse praktijk van adviesraden te ondersteunen / faciliteren.
- De voorgenomen contributieverhoging roept vragen op naar de dienstverlening van de Koepel. De nieuwe bredere rol van de Koepel uit het concept Meerjarenplan 2018-2021 als verklaring is duidelijk. Zo ook de verantwoordelijkheid hierbij van de gemeenten, als facilitator van de lokale organen. De contributieverhoging vormt geen probleem voor de aanwezige leden. Wanneer leden niet beschikken over de financiële middelen, kunnen leden een beroep doen op de Koepel die vervolgens contact zoekt met de gemeente. Tijdens de ALV op 5 oktober a.s. wordt door de leden over de contributieverhoging gestemd.
- Digitale community / forum: mensen komen graag informatie halen maar zijn terughoudend in het delen c.q. brengen van informatie. Dit is een kwestie van wennen. De leden (circa 250 raden met gemiddeld 10 leden = 2500 individuen) met elkaar in gesprek brengen, is een uitdaging die om ondersteuning vraagt. De Koepel zet sterk in op bekendheid en gebruik van het forum en uitbouw van de community.
- De door de Koepel verstuurd brief richting wethouders en beleidsambtenaren is aangemerkt als positief. Leden stellen het op prijs dat de Koepel in contact komt en blijft met de wethouders en de beleidsambtenaren.
- Bestuursleden van de Koepel wonen regionale overleggen bij om vooral te horen wat er speelt in het land. Leden stellen dit op prijs en vinden het prettig dat op deze manier signalen worden opgepakt en mogelijk worden gebruikt voor landelijke beleid beïnvloeding. Daarnaast om te horen rondom welke thema's er behoefte is aan ondersteuning en informatie vanuit de Koepel.
- De situatie is per gemeente verschillend en zeker niet elke gemeente zorgt voor voldoende facilitering van haar adviesraad. Goede facilitering vanuit de gemeente zegt iets over het respect dat de gemeente heeft voor de inzet van de adviesraad, vinden de leden. Het is absoluut nodig dat de Koepel in contact treedt met de gemeenten over dit onderwerp.
- De nieuwe koers van de Koepel is nodig omdat het aandachtsgebied van de raden steeds breder en complexer wordt. De nieuwe digitale community sluit hier prima op aan.
- Leden geven aan behoefte te hebben aan een Koepel die zich meer landelijk manifesteert in de media en richting overheid, politiek en organisaties in het sociaal domein.

- Leden stellen het op prijs om zelf kenbaar te maken dat ze lid zijn van de Koepel middels een '**aangesloten-bij-logo**' onder aan de e-mail handtekening, website en briefpapier. De Koepel zal dit faciliteren.
- Er moet meer informatie komen over verbreding van de taken en nieuwe vormen van advisering richting de gemeenten.

Op sommige plaatsen in het land zijn leden bezig met andere vormen van advisering en het betrekken van burgers bij het opstellen van adviezen voor de gemeente. Vaak meer vanuit een regierol dan vanuit een puur inhoudelijke rol. Goed om dit soort nieuwe vormen en initiatieven te delen met de leden op het forum.